

at jeg er naturligvis en gammel og konservativ Mand, men efter min Erfaring trænger jeg efter en saadan Dag til et Glas Rødvind, og den Erfaring sætter jeg højere end den uhyggelige Afsløring, som de Herrer have givet mig af mine Nyrers Tilstand.

Jeg vil gerne spørge Dem, hvorledes det vil gaa paa Fanø op langs Vestkysten til Skagen og langs Øresunds Kyst fra Marienlyst og ned til Gødser i det Øjeblik, Kommuneafstemninger af Mænd og Kvinder over 25 Aar skulle kunne bestemme, at der ikke maa udskænkes Spiritus i disse Kommuner? Saa ere de vist færdige, alle Badehotellerne der, hele Turiststrømmen er standset, og saa kunne Beboerne der sidde og glæde sig over til Dels at have ruineret hverandre og nyde deres Citronøl. Paa dette som paa alle Omraader naar man i dette lille Land og i dette velsignede lille gode Folk det bedste ved at give os den Frihed, der tilkommer os i Kraft af Grundloven. Man gør bedst i at lægge saa faa snærende Baand som muligt saavel paa den enkelte som paa Erhvervslivet. Jeg mener, vi have fri Næringsdrift her i Landet, og jeg tror ikke, den fri Næringsdrift kan skade noget Menneske. Det er en Indbildning, at man ved Politi og hemmende Love kan gøre Folket bedre eller i dette Tilfælde ædrueligere. Nej, det gør Folket bedst selv, og det har det vist, det kan.

Gør man Beværternæringen fri, kan man naturligvis stille sine Fordringer til Lokalernes Indretning —, der er i den Retning mange gode Ting her i Lovforlaget. Naar der er sat Bestemmelser om, hvorledes Lokaliteterne og andre af den Slags Forhold skulle være for at bevare Orden og Ro, vinder man ogsaa den Fordel, at saa ved Politiet, hvor det kan finde Folk, hvorimod man ved at paalægge Befolkningen de Baand, som her foreslaas, netop vil tvinge alle dem, som maaske trænge til at undgaa Politiet, eller som give Forargelse, til at søge til „Sutter“ og Smugkroge og de skjulte Foreninger. Har man fri Næring, ere Beværterne netop interesserede i at støtte Politiet og finde de Individder, som gøre sig skyldige i Lovovertrædelser. Man lægger ingen Hindringer i Vejen for Oprettelse af Afholdshoteller, hvor der er Trang dertil, fordi man giver Næringen fri. Der kan oprettes saa mange, det skal være, af den Slags, og enhver har Frihed til at gaa til det Hotel, han vil. Det er blevet sagt af det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valg-

kreds, eller maaske af den ærede Indleder, at et Bevis for Drikfældigheden var den Masse Beværtningslokaler, der er. (*Zahle*: Det var ikke mig! *Kvist*: Heller ikke mig!) Det er i alt Fald blevet sagt, men det er en fuldstændig Misforstaaelse. Hvis der i en lille By er et stort Antal Beværtninger, er det ikke et Bevis for, at den lille Bys 900 eller 1,500 Indbyggere ikke bestille andet end at sidde paa Knejspe og holde Liv i Beværterne. Nej, det er et Bevis paa, at Byen søges af mange Folk, at den er et centralt Sted, hvor Folk komme til Marked eller til Torvs. Og naar Antallet af Beværtninger tiltager i en saadan By, er det selvfølgelig ikke alene, fordi Befolkningmængden tiltager, men det skyldes ogsaa hele Udviklingen. I min Ungdom var Familielivet i Middelklassen anderledes udviklet end nu. Husmoderen havde ikke alene at sørge for den daglige Bispisning, men selv i mindre velstillede Familier maatte hun forudse og sørge for Vinterens Behov. Familiens Medlemmer samledes om Aftenen i Hjemmet, bl. a. tidt til Husfidsarbejde, og i høj Grad besøgte man eller modtog man Venner i Hjemmet. Det er slet ikke Tilfældet mere. Erhvervslivet, den sociale Udvikling og Bygningsmaaden ved vore Lejligheder gøre, at det intimere Familieliv i Hjemmet og Omgangen med nærmerestaaende efterhaanden høre op, ja, det gaar saa vidt, at mangfoldige mindre velstillede Familier indtage deres tarvelige Maaltider netop paa offentlige Beværtningssteder og ikke i Hjemmet. Derfor bliver Beværtningernes Antal større og større. Endelig kommer der forholdsvis flere rejsende til Byen nu end forud.

Men naar Forholdene ere saaledes, er det atter et Slag til Middelstanden, naar man herefter vil monopolisere Beværternæringen. Der maa herefter ikke være mere end et vist Antal Beværtninger, Restauranter og lignende i en By, og kun de, der ere saa heldige at kende et Medlem af Bevillingsmyndigheden, hvem det nu kan blive, kunne faa Lov til at blive Beværtere. Man giver altsaa den enkelte Lejlighed til at berige sig paa deres Bekostning, som, hvis man ikke havde Monopol, kunde have faaet et tarveligt Udkomme af en Restaurant eller en Beværtning. Det er om igen et Arbejde for Kapitalen og Monopolet til Skade for den fri Næring, til Skade for Middelstanden og til Skade for os alle, fordi det, hvad man nok kan indse, ved en Monopolisering bliver lettere for Beværterne at slutte sig sammen, saa at vi